

Wat betekent "familie" voor pleegkinderen in bestandspleegzorg?

Inleiding

Op basis van een systematisch literatuuronderzoek geven Wulleman en collega's een overzicht over de betekenis van "familie" voor pleegkinderen die opgevangen worden in bestandspleegzorg.

Resultaten

Wat betekent familie voor kinderen in bestandspleegzorg?

De betekenis van familie voor kinderen in bestandspleegzorg is complex en divers, waarbij pleegkinderen vaak elementen uit verschillende categorieën combineren om hun persoonlijke begrip van familie te definiëren. De betekenis die pleegkinderen aan familie geven, kan worden onderverdeeld in vier hoofdcategorieën:

1. Biologisch verwantschap: waarbij het belang van genetische banden op de voorgrond staat.
2. Het 'doen' van familie: hier gaat het om dagelijkse activiteiten zoals samen eten, tv kijken, en plezier maken. Deze activiteiten worden gezien als symbolen van zorg die het gevoel van

samenhorigheid creëren en versterken. Belangrijk is ook de verwachting van interesse, zorg, hulp en onvoorwaardelijke liefde. Daarnaast werd het kunnen discussiëren met familieleden als positief gezien, omdat het zorgt voor een gevoel van erbij horen en het recht om voor jezelf op te komen in een veilige omgeving. Deel van een familie zijn houdt volgens pleegkinderen ook in dat iedereen gelijkwaardig behandeld wordt binnen een familie en dat familieleden zoals grootouders, nonkels en tantes hen ook beschouwen als een familielid.

3. Familie als een continu proces: familie wordt gezien iets dat tijd nodig heeft om op te bouwen, mogelijk opnieuw op te bouwen, en dat in de loop van de tijd kan veranderen. Vooral de periode na pleegzorg blijkt een cruciale moment waarin zichtbaar wordt voor pleegkinderen wie wel of niet familie is.

4. Familie als een verwarrend concept: dit weerspiegelt de onzekerheid of onverschilligheid die sommige pleegkinderen voelen ten aanzien van het concept familie, wat vaak verband houdt met hun moeilijke levenservaringen.

De verhalen van de pleegkinderen over familie hangen samen met hun persoonlijke ervaringen. In deze verhalen vertelden ze vaak over uitdagende levenservaringen die hen lieten zien wat familie niet betekende, en daarmee wat familie zou moeten of kunnen betekenen.

Wie wordt als familie beschouwd voor pleegkinderen in bestandspleegzorg?

Wie pleegkinderen beschouwen als familie kan opgedeeld worden in vier categorieën. Een eerste groep pleegkinderen geeft aan dat ze (1) behoren tot één familie, ofwel de familie van oorsprong of de pleegfamilie. Een tweede groep pleegkinderen heeft het gevoel dat ze tot (2) twee families behoren: zowel tot de familie van oorsprong als tot de pleegfamilie. Andere pleegkinderen geven aan dat ze bij (3) meerdere familiesystemen horen. Ze beschouwen bijvoorbeeld vrienden, pleegzorgbegeleiders, leerkrachten... ook als familie. Vaak zien ze ook hun familie van oorsprong en de pleegfamilie als familie. Een laatste groep pleegkinderen geeft aan dat ze (4) niet het gevoel hebben dat ze behoren tot een familie.

Mee te nemen naar de praktijk

- Pleegkinderen hebben veelzijdige visies op het concept “familie”. Open vragen zoals “Wie beschouw jij als familie” kunnen meer informatie en inhoud geven in begeleiding dan vragen als “Wie van je familie van oorsprong en je pleegfamilie is familie voor jou?” Bovendien zorgt dit ervoor dat we afstappen van het idee dat pleegkinderen twee families hebben. De resultaten tonen aan dat sommige pleegkinderen inderdaad het gevoel hebben tot twee families te behoren, maar er zijn ook andere invullingen mogelijk.
- Het is belangrijk om pleegkinderen te helpen bij het vinden van hun positie in familiebanden en actief manieren te zoeken om gezonde connecties, relaties en een gevoel van familie te ontwikkelen, dit zowel tijdens als na pleegzorg. Zeker de groep pleegkinderen die het

gevoel heeft dat ze niet tot een familie behoren heeft hier ondersteuning bij nodig.

- Pleegkinderen wezen op het nut van sociale media in het behouden – op hun eigen voorwaarden - van familierelaties. Sociale media stellen hen in staat zelf te bepalen welk deel van hun leven zij delen en bieden de mogelijkheid om familie op afstand te volgen. Pleegzorgbegeleiders kunnen hierin een ondersteunende en adviserende rol spelen, inclusief het helpen afbakenen van sociale media indien nodig.

Gebaseerd op:

Wulleman, L., Grietens, H., Noens, I., & Vliegen, N. (2023). (Re)defining family: A systematic review and meta-synthesis of foster children's views of family in non-kinship foster care. *Children and Youth Services Review*, 107184.

[Mail niet leesbaar? Klik hier](#) | [Uitschrijven](#)

Pleegzorg Kenniscentrum

Stapelplein 28, 9000 Gent
0800 30 181 | info@kenniscentrumpleegzorg.be

Sent by Sendtex